

V Bruseli 24. 2. 2021
SWD(2021) 27 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

Sprievodný dokument

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady

**o roamingu vo verejných mobilných komunikačných sieťach v rámci Únie
(prepracované znenie)**

{COM(2021) 85 final} - {SEC(2021) 90 final} - {SWD(2021) 28 final} -
{SWD(2021) 29 final}

Súhrnný prehľad
Posúdenie vplyvu preskúmania a predĺženia účinnosti nariadenia o roamingu (prepracované znenie)
A. Potreba konať
V čom spočíva problém a prečo ide o problém na úrovni EÚ?
Účinnosť nariadenia (EÚ) č. 531/2012 uplynie 30. júna 2022. Bez predĺženia platnosti pravidiel roamingu môžu spotrebitelia a podniky prísť o výhody roamingu za vnútroštátne ceny (RLAH) a ďalšie prekážky by mohli obmedziť plynulé využívanie mobilných služieb a inovatívnych aplikácií pri cestovaní v rámci jednotného trhu EÚ/EHP. V súčasnosti využíva režim roamingu za vnútroštátne ceny a výhody vyplývajúce z rovnakých podmienok pripojenia ako doma aj pri cestovaní v EÚ/EHP takmer 170 miliónov európskych roamingových zákazníkov. V správe Komisie o preskúmaní z roku 2019 sa identifikovali problémy, ktoré má táto iniciatíva za cieľ vyriešiť. Analýza vychádza zo širokej škály údajov a spätnej väzby od zainteresovaných strán, ktoré sa použili na posúdenie toho, aké výsledky prinieslo toto nariadenie a ako funguje roamingový trh podľa existujúcich pravidiel EÚ týkajúcich sa roamingu. Zhrnutie hlavných problémov: A. Režim roamingu za vnútroštátne ceny nie je udržateľný bez regulovaných veľkoobchodných poplatkov alebo regulovaných maloobchodných roamingových služieb z dôvodu nedostatočnej dynamiky hospodárskej súťaže (zlyhanie trhu). B. Spotrebitelia nie vždy vedia, akú úroveň služby majú očakávať (kvalita služby) alebo ako sa pri roamingu účtujú volania na služby s pridanou hodnotou (vyššie poplatky). Kvalita ponúkaných služieb je niekedy nižšia ako kvalita doma, aj keď je k dispozícii rovnocenná úroveň. Nie vždy je zabezpečený bezplatný prístup k tiesňovým službám prostredníctvom alternatívnych prostriedkov a poskytovanie informácií o polohe volajúceho, najmä pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím. C. Poskytovatelia roamingu majú niekedy problémy so získaním veľkoobchodného prístupu k roamingu v požadovaných sieťach. Rovnako z dôvodu nedostatočnej transparentnosti, pokiaľ ide o volania na služby s pridanou hodnotou, poskytovatelia roamingu nie sú schopní identifikovať príslušné číselné množiny, v dôsledku čoho im môžu vzniknúť neočakávané náklady. Súčasné pravidlá EÚ týkajúce sa roamingu nemusia byť dostatočne vhodné na to, aby umožnili inováciu a riešili technologické a obchodné zmeny.
Čo by sa malo dosiahnuť?
Cieľom iniciatívy je dosiahnuť tieto výsledky: A. Zabezpečiť, aby bol režim roamingu za vnútroštátne ceny pre prevádzkovateľov udržateľný a aby si mohli vynahradiť náklady na poskytovanie roamingových služieb na veľkoobchodnej úrovni, pri zachovaní stimulov na investovanie do navštívených sietí a zabránení narušeniu domácej hospodárskej súťaže na navštívených trhoch. B. Dosiahnuť, aby roamingoví zákazníci skutočne pocítili výhody roamingu za vnútroštátne ceny, a poskytnúť koncovým používateľom istotu, že pri cestovaní v rámci EÚ zostanú pripojení. Spotrebitelia a komerční koncoví používatelia by mali v roamingu využívať rovnakú kvalitu služieb ako doma, mali by mať možnosť používať inovatívne služby a požívať výhody zvýšenej transparentnosti, aby sa zabránilo šokom z faktúr za využívanie služieb s pridanou hodnotou. Rovnako ako doma by sa mal zabezpečiť aj rovnocenný prístup k tiesňovým službám pre všetkých. C. Uľahčiť inovácie, zabezpečiť veľkoobchodný roamingový prístup k požadovaným sieťovým technológiám a pomôcť prevádzkovateľom vyhnúť sa stratám spojeným so službami s pridanou hodnotou. Cieľom iniciatívy je aj zjednodušiť veci a znížiť zaťaženie prevádzkovateľov a iných zainteresovaných strán.
Aká je pridaná hodnota opatrenia na úrovni EÚ (subsidiarita)?
Na trhu medzinárodného roamingu sú potrebné opatrenia na úrovni EÚ na zlepšenie jednotného trhu s

elektronickými komunikáciami. Ako poznamenal Súdny dvor v prelomovom rozsudku o roamingu (C-58/08 Vodafone), skutočnosť, že **medzinárodný roaming je cezhraničný**, sama osebe odôvodňuje opatrenia na úrovni EÚ, pretože samotné členské štáty nemôžu túto otázku účinne riešiť. Okrem toho národné regulačné orgány nemajú k dispozícii nástroje, aby tieto problémy riešili samy.

Zistenia správy Komisie o preskúmaní z roku 2019 a zistenia Orgánu európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) potvrdzujú, že zrušenie maloobchodných roamingových poplatkov v EHP významne prispelo k dobudovaniu jednotného trhu. Koncoví používatelia môžu využívať aj režim roamingu za vnútroštátne ceny s výrazným nárastom objemov od júna 2017. Zo správy vyplýva, že napriek náznakom istej dynamiky hospodárskej súťaže na maloobchodných aj veľkoobchodných roamingových trhoch sa základné podmienky hospodárskej súťaže nezmenili a v dohľadnej budúcnosti sa pravdepodobne ani nezmenia v takej miere, aby sa mohla zrušiť maloobchodná alebo veľkoobchodná regulácia roamingového trhu. Pridanou hodnotou je umožniť koncovým používateľom udržateľný a skutočný režim roamingu za vnútroštátne ceny prostredníctvom únijných veľkoobchodných stropov, čo môže zabezpečiť len nástroj EÚ.

B. Riešenia

Aké sú rôzne možnosti na dosiahnutie týchto cieľov? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Ak nie, prečo?

Komisia navrhuje a posudzuje štyri rôzne možnosti:

Možnosť 1 (základný scenár) – predĺženie platnosti pravidiel, zachovanie súčasných ustanovení nariadenia o roamingu na maloobchodnej aj veľkoobchodnej úrovni.

Možnosť 2 – pokračovanie v uplatňovaní nariadenia o roamingu s vysvetleniami, väčšou transparentnosťou a opatreniami na posilnenie hospodárskej súťaže.

Možnosť 3 – udržateľný a skutočný režim roamingu za vnútroštátne ceny (uprednostňovaná možnosť).

Možnosť 4 – rozšírené veľkoobchodné a maloobchodné povinnosti v záujme zlepšenia skúseností s režimom roamingu za vnútroštátne ceny.

Uprednostňovanou možnosťou je možnosť 3, ktorou by sa zabezpečila najvyššia účinnosť a efektívnosť pri dosahovaní cieľov preskúmania a predĺženia účinnosti nariadenia o roamingu (vo forme prepracovaného znenia). Zahŕňa opatrenia na zabezpečenie udržateľného poskytovania režimu roamingu za vnútroštátne ceny s navrhovaným postupným znižovaním stropov na veľkoobchodnej úrovni. Zavádzajú sa v nej zlepšenia, ktorými sa reaguje na technologický a obchodný vývoj a zabezpečuje skutočný zážitok z roamingu za vnútroštátne ceny pre koncových používateľov v súvislosti s kvalitou služieb, službami s pridanou hodnotou a tiesňovou komunikáciou. Zahŕňa horizontálne zjednodušenie a opatrenia na zníženie administratívnej záťaže.

Aké sú názory jednotlivých zainteresovaných strán? Kto podporuje ktorú možnosť?

Zainteresované strany majú rôzne názory na úroveň cenových limitov, požiadavky na kvalitu služieb a prístup k tiesňovým službám. Veľkí prevádzkovatelia sietí s prevažne prichádzajúcou prevádzkou (a najmä celoeurópske skupiny) majú tendenciu uprednostňovať zachovanie veľkoobchodných stropov na súčasnej úrovni. Na druhej strane sa zdá, že malí prevádzkovatelia s prevažne odchádzajúcou prevádzkou (ktorých zákazníci základňa spotrebúva väčší objem mobilných služieb v zahraničí, než je objem služieb, ktoré spotrebúvajú zákazníci partnerských prevádzkovateľov vo svojej vlastnej sieti) a virtuálni prevádzkovatelia podporujú výrazné zníženie veľkoobchodných stropov.

C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti

Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Uprednostňovaná možnosť vyvažuje záujmy operátorov pri zabezpečovaní udržateľného poskytovania roamingu za vnútroštátne ceny bez toho, aby ohrozovala návratnosť nákladov na poskytovanie veľkoobchodných roamingových služieb. Nižšie veľkoobchodné stropy znamenajú pravdepodobné zníženie veľkoobchodných roamingových

nákladov pre prevádzkovateľov s prevažne odchádzajúcou prevádzkou. Komisia vo svojej analýze udržateľnosti odhaduje, že to povedie k zníženiu percentuálneho podielu neudržateľných prevádzkovateľov (záporná roamingová marža vyššia než 3 % ich domácej marže) a k súvisiacemu zníženiu celkovej zápornej roamingovej marže v porovnaní so základným scenárom o 42 % v roku 2023 a 52 % v roku 2025. Dôležité sú aj výhody pre spotrebiteľov; podiel koncových používateľov, ktorým hrozí riziko, že budú čeliť príplatkom, keď prevádzkovateľovi bola udelená výnimka z dôvodu udržateľnosti, by sa znížil o viac ako 40 % a mimoriadne zaplatené prirážky by sa ďalej znižovali. Touto možnosťou sa zlepšia skúsenosti koncových používateľov s roamingom tým, že sa prispeje k zlepšeniu kvality služieb a zvýšeniu informovanosti spotrebiteľov o kvalite služieb, ktorú by mali očakávať počas roamingu, a tým, že sa používateľom roamingu pomôže, aby sa vyhli nepríjemným prekvapeniam vo faktúre za volania na služby s pridanou hodnotou. Obe zlepšenia budú mať pravdepodobne za následok vyššiu spokojnosť zákazníkov a zníženie počtu sťažností. Táto možnosť takisto poskytuje prevádzkovateľom potrebné nástroje na zavedenie bezplatného prístupu k tiesňovým službám a poskytovanie informácií o polohe volajúceho všetkým koncovým používateľom roamingu vrátane používateľov so zdravotným postihnutím. Pomôže to chrániť ich zdravie, život a majetok. Uprednostňovaná možnosť je napokon zameraná na to, aby spotrebiteľia a komerční používatelia mohli počas cestovania využívať výhody technologického vývoja a inovácií založených na 5G. Očakávajú sa aj niektoré (mierne) prínosy pre životné prostredie, keďže používateľom roamingu sa uľahčí využívanie environmentálne šetrných mobilných služieb a aplikácií (napr. nové mobilné služby 5G a internetu vecí na prepojenie vozidiel a cestnej infraštruktúry, ktoré by mohli zabrániť úmrtiam ľudí a znížiť náklady na palivo a znečistenie ovzdušia).
Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (prípadne na hlavné možnosti, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?
Zníženie veľkoobchodných stropov síce znamená pravdepodobné zníženie veľkoobchodných príjmov z roamingu pre prevádzkovateľov s prevažne prichádzajúcou prevádzkou, no aj tak sa zabezpečí plná návratnosť nákladov. Pre prevádzkovateľov je možné zníženie maloobchodných príjmov z roamingu spojené s nižšími príplatkami – spotrebiteľia môžu byť vo výnimočných prípadoch nútení ich zaplatiť, ak sú povolené (politika primeraného využívania a výnimky z dôvodu udržateľnosti), pričom príplatky v takýchto prípadoch nesmú prekročiť veľkoobchodné stropy. Dodatočné náklady na dodržiavanie predpisov pre prevádzkovateľov a správne orgány sú zanedbateľné (odhadom v priemere menej ako 6 osobodní ročne pre oboch). Navrhované opatrenie týkajúce sa prístupu k tiesňovým službám so sebou prináša realizačné náklady. Väčšinou však súvisia s vykonávaním práv a povinností, ktoré sú už vymedzené v iných právnych predpisoch EÚ (európsky kódex elektronických komunikácií). Napokon, vytvorenie a správa databázy s číselnými množinami služieb s pridanou hodnotou v rámci EHP bude znamenať náklady pre BEREK (zodpovedný za obe úlohy) a mierne náklady pre národné regulačné orgány (zodpovedné za aktualizáciu obsahu databázy).
Aký je vplyv na malé a stredné podniky (MSP)?
MSP budú môcť pocítiť skutočné výhody režimu roamingu za vnútroštátne ceny, a to vďaka lepšej kvalite služieb a zníženému riziku výnimiek z dôvodu udržateľnosti. MSP a vývojári aplikácií budú ďalej profitovať z toho, že spotrebiteľia budú pri prekračovaní hraníc používať aplikácie so zlepšenou a známou kvalitou služieb. Nepriame výhody to môže priniesť novým aplikáciám a službám, ktoré si vyžadujú vysokú kvalitu služieb alebo 5G: plynulé využívanie v rámci vnútorného trhu môže podporiť ich zavádzanie.
Očakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty a verejnú správu?
Neočakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty ani verejnú správu.
Očakávajú sa iné významné vplyvy?
Zníženie administratívneho zaťaženia je možné vďaka návrhu revidovať veľkoobchodné stropy v prípade potreby prostredníctvom delegovaného aktu, čím sa zjednoduší legislatívny proces (po roku 2025). Ďalšie úspory súvisia so

zjednodušeným systémom monitorovania, zjednodušenými požiadavkami na operátorov mimo eurozóny a zrušením zastaraných ustanovení.
Proporcionalita?
Uprednostňovaná možnosť obsahuje súbor opatrení, ktoré nie sú rušivé ani neprimerané. Sú obmedzené na tie aspekty, ktoré boli zaznamenané a nie sú dostatočne riešené súčasným nariadením, a ktoré nemožno účinne riešiť na vnútroštátnej úrovni. Obmedzené obdobie účinnosti 10 rokov ďalej zabezpečuje proporционаlitu.
D. Nadväzné opatrenia
Kedy sa táto politika preskúma?
Komisia navrhuje, aby nové nariadenie bolo účinné 10 rokov, aby sa zabezpečila istota na trhu a minimalizovalo regulačné zaťaženie. Neočakáva sa, že hospodárska súťaž na trhu sa v tomto období výrazne zmení. Prvá správa o preskúmaní je naplánovaná na rok 2025, keď Komisia posúdi, ako funguje roamingový trh a či je potrebné preskúmať politiku s cieľom riešiť nové výzvy.